

„Elszámolással önmagamnak tartozom...” (?!?)

KÖNYVKRITIKA - KETTEN EGY ÚJ KÖNYVRŐL - LXIV. évfolyam, 22. szám, 2020. május 29.

Ketten egy új könyvről – *Molnár Gál Péter: Coming out. Magvető Könyvkiadó, Budapest, 2020, 441oldal, 4999 Ft*

Molnár Gál Péternek, a nagyszabású kritikusnak, a kitűnő, nagy tudású kultúremlernek beszámolója saját besúgó voltáról nyilvánvalóan lehetetlen vállalkozás - a könyv ennek a lehetetlenségnek a szomorú, derűs, mulattató és elkeserítő lenyomata. Hiszen hiába tudhat mára a nyilvánosság rengeteg dolgot a besúgókról és a besúgottakról - a dolognak épp a leglényegesebb mozzanata maradt (s ahogy ma látszik: fog is maradni) leleplezetlen. Nem mutattatott be sem történetileg, sem politikailag, hogy hogyan is működött elemeiben és összességében a titkos megfigyelési hálózat - s emiatt a „lebukottaknak” jutott az a sors, hogy személyükben kellett elvinniük a rendszer személytelen „balháját”. A lebukottak pedig vagy belepusztultak (mint Tar Sándor), vagy, ha kicsit szánalmasan is, de megdicsőültek (mint Szabó István), vagy pedig kicsit heroikusan, kicsit cinikusan megvonták vállukat, mondván: megtörtént, lépünk tovább. Az pedig, hogy az irodalmi közélet milyen nyomorultul tud viszonyulni a kérdésnek bármilyen érintése okán, gyönyörűen szemléltethető akár e könyv „függelékének” dokumentumaiban, akár Esterházy *Javított kiadásának* fogadtatásában (ahol a politikai ellenfelek még a szubjektív vallomást is manipulációnak bírják vélni és mutatni).